Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul insertiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĔR DE DUMINECA 48)

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 257.—Anul LVIII. Brașov, Duminecă, 19 Noemvre (1 Decemvre) 1895.

La începutul postului de Crăciun.

Brașov, 15 Noemvre v.

A mai vorbi séu scrie astăḑĭ despre post și ținerea lui, nu numai cărturarilor noștri laicĭ, dér și preoților, fără deosebire de confesiune, póte sĕ li-se pară lucru învechit; unora póte sĕ le pară lucru de rîs, pentru care e pagubă a mai prăda hârtia și negréla.

Cu tóte acestea nu e așa. Ca sĕ se convingă cineva, că postul și-a avut și-și are înțelesul sĕu de-a se ține, trebue sĕ ne punem întrebarea: *ce e postul?*

„Postul e *înfrênarea poftelor nóstre celor rele*". Prin urmare postul, ce-l mai țin astăḑĭ creștinii noștri, nu e post adevĕrat, ci numai schimbare de bucate. Aprópe tot acolo stăm, décă mâncăm bucate gătite cu carne, unt și untură, séu décă mâncăm bucate gătite cu unt de lemn, oleu de in, icre, pesce, racĭ, măsline și altele.

Cumcă primii ómenĭ au trăit multe sute și mii de anĭ numai cu póme, cu fructe, de carĭ se produc și se găsesc în mare mĕsură în rĕsărit și în părțile pămĕntului, pe unde vor sĕ ne asigure naturaliștii că s'au prăsit ómenii, nu sufere îndoélă.

Că noi, împreună cu fiiĭ și fiicele nóstre, mai cu dor și mai cu plăcere mâncăm fructele, decât cărnăriile, o scim și vedem cu toții.

Cei ce cred, că postul e o instituțiune curat creștinéscă se înșélă rĕu. Postul, séu înfrênarea poftelor celor rele, a esistat înainte de Christos*) și de creștinĭ. Așa, ca sĕ nu aducem probe și martorĭ din tótă lumea, vom spune, că filosofii grecĭ și romanĭ tocmai așa se fereau și nu mâncau de loc cărnării, precum se feresc semidocții și ḑilerii de astăḑĭ de mazere și fasole.

*) Iudei seditionem fecere impulsore Cresto. (Pliniu).

Sĕ vedem, décă acei filosofĭ au avut, séu nu causă, de a se feri de cărnării.

E sigur și nu se póte trage la îndoélă, că legumele, fasolea, mazerea, lintea, merele, perele, prunele nu se strică și nu putreḑesc cu lunile, ba uscate se pot ține și folosi cu anii. Din contră însĕ, cărnăriile, îndată după ce se ia sângele din respectivele animale, dau în putreḑiune, se strică și nicĭ cu ghiață nu se pot ține așa, ca sĕ aibă gustul și dulcéța dela început, care dulcéță singură e nutritóre.

Ca sĕ înțelegem mai bine, cât de mare e puterea nutritóre a legumelor față cu cărnăriile, voiŭ întreba: pentru ce ómenii nu mănâncă carnea animalelor, carĭ și ele se nutresc numai cu carne? Pentru ce nu mănâncă carne de lup, de vulpe, vĕzune, tigru, hienă, rinoceros etc.? — Pentru-că carnea acestora nu mai are dulcéța și puterea nutritóre, pe care o au animalele erbivore.

Din contră, pentru ce ne mai place carnea de paserĭ séu galițe, carnea de vită, vițel etc? — Pentru-că acestea se nutresc cu erburĭ, cu legumĭ, cu grăunțe, din carĭ facem pânea, mălaiul și draga de mămăligă. Cu cât aceste animale se nutresc mai mult cu grăunțe, decât cu fên și cu érbă, cu atâta carnea lor e mai dulce, mai plăcută și mai nutritóre.

De aci se vede, că nu atât carnea și cărnăriile nutresc pe om, ci legumele și grăunțele, din carĭ s'a produs carnea. Cărnăriile sunt numai un estract al legumelor și grăunțelor, precum spirtul, rachiul, bazamacul etc. sunt un estract din grăunțe, făcut însĕ pe cale artificială.

Acum, décă nu putem trăi numai gustând și bĕnd estracte alcoholice, tot așa nu putem trăi numai cu cărnării, carĭ asemenea sunt un estract al grăunțelor și legumelor. Décă e așa, urméză, că legumele, grăunțele din carĭ se compun bucatele de post, sunt și rĕmân în vecii vecilor mai nutritóre și mai sănĕtóse, decât cărnăriile.

Multe sute și mii de anĭ au trebuit sĕ trécă până ce ómenii s'au dedat a mânca cărnurĭ. Moise îi oprise pe Evrei sĕ mănânce părțile dindĕrĕt ale vitelor, ér carnea de porc li-o oprise cu totul. Tocmai așa fac până în ḑiua de astăḑĭ toțĭ medicii noștri, carĭ îndată ce ne-am stricat stomacul cu cărnurĭ prea multe și grase, ne dau sfatul sĕ postim și sĕ ne contenim dela bucate gătite cu carne și cu untură de porc.

Doctorul Paul Vasiciu în scrierea sa „Higiena și Scóla" și în discursul de recepțiune ca membru al Academiei Române ne lăsă scris negru pe alb, că: „pânea de grâu curat și fasolea frecată dulce, așa cum o gătesc țerancele române, aromată cu cépă, e cea mai nutritóre bucată pentru ómenĭ pe fața pămĕntului".

Și eu, care am fost și voiŭ fi tot-déuna un aprig propovĕduitor al învĕțăturilor de mai sus, doresc și am multe cause de-a dori, ca aceste învĕțăturĭ, pe carĭ le-a luat biserica creștină dela filosofii grecĭ și romanĭ și pe carĭ le-au ținut multe vécurĭ părinții, moșii și moșĭ de strămoșĭ ai noștri, sĕ ia de acum înainte o nouă putere și sĕ se ridice la înălțimea, la care erau cu 40—50 de anĭ înainte, când o raḑă de libertate ni-a adus desfrêul, în care înotăm aḑĭ. Nefericit și mult nemulțumit e creștinul, care crede, că numai cărnurile hrănesc și că el e osêndit sĕ trăéscă ca vita, décă mănâncă numai fructe și legumĭ. Acestora le aduc aminte, că locuitorii munților noștri nu mănâncă decât de 3—4 orĭ carne într'un an și cu tóte acestea sunt rumenĭ la fața, tarĭ la muschĭ și trăesc mai mult decât noi, carĭ ne hrănim cu putreḑiunĭ.

Postul își are înțelesul sĕu și greșesc toțĭ aceia, carĭ, chiămațĭ fiind a-l ține și propovĕdui, îl desprețuesc, ba în ḑilele legate și prescrise de maica biserică pentru post, mănâncă încă de-a fala, prin birturĭ și localurĭ publice, mâncărĭ de dulce, vrênd prin acésta sĕ arate, veḑĭ Dómne, cât sunt ei de „cultĭ".

Scriind acestea, nu voiŭ sĕ stric gustul și plăcerea nimĕnui. Am voit numai sĕ spăl pecinginea, ce a orbit ochii multor creștinĭ de-ai noștri, carĭ s'au molipsit de reformații și luteranii compatrioțĭ, carĭ cred, că décă ar posti, ar pângări legea și libertatea predicată de Unsul Domnului. In órba lor credință, unii ca aceștia ar stirpi, sĕ pótă, și rădĕcina fasolei și a tuturor legumelor, cum au făcut nisce lucrătorĭ ai mei, carĭ săpând — nu prășind — la cucuruz, au tăiat fără cruțare tótă fasolea, câtă li-a venit înainte.

Ajunge, că postul și-a avut și-și va avé tot-déuna înțelesul sĕu de-a se ține.

Dér décă este virtute a-țĭ sci stăpâni poftele și a nu da curs liber la tot apetitul spuriu, apoi cred, că e timpul suprem sĕ postim și sĕ ne înfrênăm dela *beutura spirtuóselor* și dela *fumarea tăbacului*, carĭ nu numai nu ne folosesc, ci, după mărturisirea unanimă a tuturor medicilor ne strică și ne atacă sănĕtatea, ne scurtă și chiar ne curmă viéța. Acéstă înfrênare a poftelor trebue sĕ ni-o impunem noi de bună voiă pentru păstrarea sănĕtății, pentru încungiurarea morții prea timpurii.

Din parte-mĭ sunt convins pe deplin, că décă Românii din Austro-Ungaria ar ține post și s'ar înfrêna numai 2—3 anĭ de aceste veninurĭ stricăcióse sănĕtății, ucigĕtóre de viéță și ruinătóre de stare și avere, ar ajunge mai curênd egal îndreptățiți cu compatrioții închipuițĭ. Da, acésta ar fi calea cea mai scurtă pentru a fi recunoscuțĭ ca ceea ce am mai fost: națiune politică, avênd aceleașĭ drepturĭ și îndatorirĭ cu națiunea astăḑĭ domnitóre. *Ax..*

FOILETONUL „GAZ TRANS."

Povestea mĕrului.

Ḑice, că erau odată doi ómenĭ, de curênd căsĕtorițĭ, un bărbat și o nevastă. Erau tinerĭ și frumoșĭ amândoi și ședeau numai amêndoi într'o căsuță la marginea satului. Era érna prin Februar, când plesneau și copacii de frig. Ei ședeau într'o séră amêndoi la foc și povestiau, ca tinerii de curênd luațĭ, că numai în câșlegile acele se luară.

— Tu, Flóre, ḑice Mitru, — că așa le era numele, — tu Flóre, după cum parte n'am avut nicĭ unul de părințĭ cu stare, ci din slugit ne-am făcut ce biată avem, häinicele și bucăcióra, noi tot nu suntem tare sĕracĭ. Un rĕu e mai mare, că ni-se gată lemnele și numai în spate orĭ cu săniuța de-a mână cu greu e de adus; chiar mie îmĭ vine tare peste mână, că am fost dedat a căra lemne tot cu carul, orĭ cu sania, cà n'am slugit la calicĭ. De te învoescĭ și tu, eu ḑic sĕ tăiăm mĕrul cel mare din grădină, că numai umbră face, de nicĭ cucuruzul nu s'a face în aratul lui cât îi aruncă umbra. Din el avem lemne pe o sĕptĕmână, ér păn'atuncĭ dór va mai muia Dumneḑeu focuitul ĕsta de frig; ce ḑicĭ și tu?

— Ce sĕ ḑic? rĕspunse Flórea, tu trebue sĕ scii mai bine, că dóră eștĭ bărbat. De gândescĭ, că așa ar fi mai bine, taie-l, că în aretul lui dreptcă, bucatele nu se pot face de umbră. Deși fără ceva lisnițe îi rĕu, că vedĭ tu, că n'avem numai mĕrul acela, nicĭ un prun, nicĭ un cireș, nimic în lume. Ei, și-mĭ spune mătușa, că mulțĭ lisnițĭ au fost în grădina asta, când au murit tata și mama de coleră; dér de atuncĭ e mult, în casă tot Jidanĭ au ședut, apoi Jidanii nu pun pomĭ, ci taie și pe carĭ îi află. Ei au ars grajdurile și pomii, numai mĕrul acesta l'au cruțat, — sĕmn, că-i neam bun de lisnițe.

— D'apoi tu nu i-ai gustat pómele? întrebà Mitru.

— Nu Mitre, nu 'i-le-am gustat, că eu am rĕmas mică la țîță de mama, până am fost de vre-o 10 anĭ, m'a crescut mătușa Frăsina din Valea dosului, atuncĭ muri și ea și am tot slugit până acum la Crăciun, ér după Bobotéză ne-am luat și am venit aci, precum scii. N'am dér de unde sci, ce póme face, nicĭ n'am întrebat de nime. Decĭ, tu fă cum credĭ că-i mai bine, orĭ îl taie, or îl lasă. De-l vei tăia, avem lemne din el pe vre-o sĕptĕmână, că-i mare; de nu-l vei tăia, i-om vedé pómele la cea véră. Lemne îi mai aduce și cu săniuța, îĭ mai și plăti la cele gazde sĕ ne aducă, orĭ că ni-or da sania și vitele sĕ ne aducem lemne, și la cea véră sĕ le facem ḑile de lucru.

Așa povestiau ómenii noștri, carĭ erau îngrozițĭ de gerul ernei, că nu aveau lemne nicĭ vite cu ce sĕ șĭ aducă, și nicĭ banĭ nu prea aveau, că amêndoi fuseseră băiațĭ sĕracĭ. Ce-i drept, îi drept, ea avea căsuța aceea cu grădina, pe care sta, dér el nu avea nicĭ atâta, că nicĭ nu scia de unde e. Unii ḑiceau, că-i Rus, a rĕmas p'aci de cênd a fost la ei fómete, l'au adus părinții în brațe și l'au lăsat la o babă. Baba l'a crescut până a fost de 5—6 anĭ, atuncĭ a murit, ér Mitru rĕmase pe ulițele ómenilor.

Neamurile babii împărțiră ce biată rĕmase de babă, dér lui Mitru nu-i făcură parte. Când a fost el ca de 8—9 anĭ, îl luà un om la miei, apoi la oi, în urmă slugi când la unul, când la altul, până s'a făcut cât ómenii. La asentare nu-l strigară nicăirĭ. Harnic de lucru era, dêr și ușurel, că simbria o scotea Duminecile cu țîrăita, aḑĭ 1 fl. mâne altul; banii îi bea cu feciorii, ér când venia Crăciunul, se treḑia cu hainicelele. Décă și cel din urmă stăpân i-ar fi dat simbria cu țîrăita, cum cerea el, atâta ar fi avut și când a luat pe Flórea, hainele de pe el și un rênd nóuĕ nouțe, mai mult nimica. Dér acela nu i-a dat până la Crăciun mai nimica și așa avù cu ce face nunta și sĕ cumpere și un purcel gras de tăiat.

Ea avea căsuța aceea și banĭ cruțațĭ din slujit vre-o 80 fl., carĭ erau la popa spre păstrare, și la carĭ nu voia a se întinde până în primăvĕră, numai décă i-ar cădé o fărimă de loc sĕ iee, că loc la câmp nu avea.

Acum el ar fi ḑis bucuros către ea sĕ scótă 2—3 fl. dela popa sĕ cumpere

Revista politică.

In cele din urmă, după ce trei săptămânĭ întregĭ matadoriĭ opoziționalĭ ai dietei au ținut vorbirĭ lungĭ în contra guvernului Banffy, s'a încheiat **desbaterea generală asupra budgetului.** Bate la ochĭ, că la acéstă desbatere au luat parte, afară de doi miniștri, numai vreo șése vorbitorĭ dintre cei mai neînsemnațĭ. Acésta vré să dică, că Banffy lasă pe cei din oposiție să vorbéscă, dér el tot va face ce va voi.

Și totușĭ nu va merge lucrul așa de neted pentru Banffy. Szapariștii, Aponyiștii și Kossuthiștii ii dau mult de lucru și acum vor să impedece mersul regulat al lucrărilor dietei prin lungirea vorbei (obstrucțiune), décă ministrul președinte Banffy nu se va lega înaintea dietei sĕrbătoresce, *că n'are de gând a face alegerĭ nóuĕ la primăvară* pe temeiul listelor electorale falsificate din anul acesta.

E vorba de-o alianță între tóte partidele opoziționale, neluând afară nicĭ pe cei din ceata lui Szapary, cu scop de a rĕsturna pe Banffy, cum au rĕsturnat odinióră pe Tisza.

Se încércă și Kossuthiștii să se împace și să se unéscă érăși într'o partidă, dér merge cam greu cu învoiala. Din partida lui Szapary au eșit patru deputațĭ în frunte cu Tibad, carĭ acum vor să între în céta lui Apponyi.

*

Cumcă oposiția voesce să facă încurcăturĭ guvernuluĭ prin aceea, că lungesce în adins desbaterile budgetare, s'a dovedit și prin discuțiunea ce a provocat'o prin propunerea de a se aduce o lege deosebită asupra organisariĭ și activitățiĭ *„curței regale unguresci“*. Se înțelege, ca Ugron și Apponyi au rĕmas în minoritate cu propunerea lor, dér în ședința de erĭ au venit cu alta și așa va merge, nu scim până când. Scopul este, cum diserăm, cât mai grabnica rĕsturnare a cabinetuluĭ Banffy.

*

In situațiunea *esterióră* nu s'a schimbat nimic. Despre evenimentele din Turcia raportăm la alt loc, aicĭ vom spune numai, că din nou s'a isoat o **neînțelegere între Sultan și marile puterĭ.** Acestea au cerut adecă dela Pórtă, ca să încuviințeze printr'un ferman, că pe lângă corăbiile de stațiune, ce le au puterile în Bosfor să mai pótă trimite acolo fiă-care încă câte o corabiă. Guvernul Sultanului se împotrivesce, dér în cele din urmă totușĭ va trebui să-șĭ dea învoirea.

*

Ministrul președinte italian **Crispi** a declarat în camera din Roma, că Italia a trimes flota sa în Orient, dér acésta flotă nu este în serviciul nimĕnui. Cele șése puterĭ sunt acuma înțelese. Putem, dice, avé încredere, că pacea nu va fi turburată, dér décă din nenorocire s'ar întêmpla alt-fel, Italia va sci să păzéscă drepturile sale.

Evenimentele din Orient.

Depeșĭ sosite în dilele din urmă din Constantinopol anunțau, că din nou a isbucnit neînțelegere între marile puterĭ cu privire la premergerea lor solidară față cu evenimentele din Turcia. Mai ales se afirma, că Rusia nu se învoiesce de loc cu planurile celorlalte puterĭ. Astădĭ încă nu se scie cu siguritate cum stă cu raporturile dintre puterĭ. una însĕ se observă, că adecă turburările din imperiul otoman întru cât-va au mai încetat, și în fine totușĭ e de sperat, că guvernului turcesc după multe opintirĭ îi va succede a restabili, măcar în parte, ordinea.

Sultanul a luat hotărîrea de-a trimite o comisiune în *Macedonia*, care să se informeze asupra dorințelor poporațiunei de acolo, privitor la *reformele* ce vor fi de introdus.

Din *Erzerum* sosesc scirĭ, că în 27 c. din nou s'au inscenat acolo masacre. Au fost *omorîțĭ 5 Armenĭ*, ér 7 au fost greu rănițĭ.

Pe basa datelor de până acum numĕrul *Armenilor cădușĭ jertfă* turburărilor din orașele anatolice *se urcă la 15.000.* Cățĭ au fost omorîțĭ pe șesurĭ, câmpii și prin sate, nu s'a putut constata până acum. Ce se ține de pagube în averĭ, acestea conform datelor englese, trec peste 10 milióne punțĭ turcescĭ. Afară de acésta domnesce mare miseriă și fómete în districtele Trapezunt, Erzerum, Bitlis, Van, Diarbekir, Azis, Sivas și Aleppo.

La mórtea contelui Taaffe.

Erĭ înainte de amédĭ la 11 óre a *răposat contele Taaffe* în castelul sĕu dela Elischau.

Contele *Eduard Taaffe*, ministrul-președinte de odinióră austriac, a fost descendentul uneĭ familiĭ, care a imigrat în Austria din Irlanda. El sa născut la a. 1833, și a fost crescut împreună cu archiducele de atuncĭ și împĕratul de astă-dĭ al monarchieĭ nóstre. La a. 1857 a intrat in serviciu de stat și a ocupat demnitățĭ înalte. La a. 1867 a fost numit ministru de esterne, ér după retragerea lui Auersperg, ministru-președinte austriac, până la 1870. A fost apoi numit a doua óră ministru-președinte la a. 1879, în care calitate a funcționat 14 anĭ.

Étă ce scria diarul *„Politik“*, din Praga mai dilele trecute când contele Taaffe se lupta cu mórtea:

„Simțimêntul omenesc fără voia se opresce în ast-fel de momente înaintea portaluluĭ morțiĭ; fiecine póte înțelege durerea, ce-i coprinde pe membri familieĭ, când se vĕd în pericolul de a'șĭ pierde capul. Dér viéța cu pulsarea eĭ caldă trece fără milă peste durerea singuraticilor individĭ, și își pretinde dreptul, fără de-a lua în considerare cercul restrîns, care încungióră patul de mórte, de asupra căruia se așédă umbrele negre ale morțiĭ.

„Numele și viéța luĭ Taaffe sunt prea strîns legate de istoria maĭ nouă a Austrieĭ, decât ca sórtea luĭ să nu nască compătimire generală în tot locul, unde ómeniĭ se interesédă de sórtea acestuĭ stat; și decât să nu se nască întrebarea că óre ce a fost acest bărbat de stat pentru Austria?

„Contele Taaffe a cunoscut mai bine conglomeratul acesta de țĕrĭ și popóre, ce se numesce Austria, de cât ceĭ maĭ mulțĭ din antecesoriĭ sĕĭ, maĭ bine de cât Schmerling și toțĭ miniștri, carĭ sub Auersperg I și II au condus destinele acestuĭ stat. Taaffe a pătruns firea Austrieĭ și șĭ-a câștigat convingerea, *că pe calea centralisărei, a germanisarei și a asuprirei popórelor negermane, nicĭ odată nu se va puté ajunge la consolidarea Austriei*“.

Ast-fel numitul diar continuă enumerând fasele prin care a trecut Austria sub conducerea luĭ Taaffe și încheiă dicênd, că poporul boem îĭ va păstra rĕposatuluĭ conte o amintire simpatică.

Alexandru Odobescu †

Sâmbăta trecută a rĕposat în Bucurescĭ Alex. Odobescu renumitul literat român, profesor de Universitate și archeolog, fost ministru de culte și ministru plenipotențiar al Românieĭ la Paris.

Étă cum aprețiéză un diar de dincolo „Țéra“ activitatea literară a acestuĭ bărbat:

Alecsandru Odobescu a ilustrat țéra cu atâtea mărgăritare, care vor rĕmânea pururea mărețe și vor face admirația generațiilor viitóre. Meritele unui Odobescu sunt meritele unui uriaș, pe care cei presențĭ cu greu pot să-l prețuéscă după dréptа lui valóre.

Cele trei volume de scrierĭ, „Literare și Istorice“ pe carĭ rĕposatul ni-le-a lăsat, vor face vecinic falĭ literatureĭ nóstre, și se vor impune tuturor carĭ au în ei un grăunte de simț estetic și de cunoscință literară.

Pe când literatura românéscă rătăcea nesigură printre producțiile ofilite ale celor cu franțuzismele, italianismele, etc. pe când prosa literară era sarbĕdă și fără mieḑ, atuncĭ a venit, Odobescu și ca un archeolog a desgropat graiul cronicarilor străvechĭ, limba bogată și curgĕtóre a Românului și ne-a dat acele nestimate de orbitóre frumsețe, care strălucesc în nuvelele lui și mai ales în acea poveste a Bisocceanului, vênător, care va sluji de-a pururea ca o oglindă a graiului bĕtrênesc, pe care uncheașul sfătos îl lasă moștenire copiilor sĕi.

Eduard Grüber în „Stil și Gândire“ dă stilului lui Odobescu cerințele desăvîrșitului. In adevăr, până la el, o așa desăvîrșire a stilului nu s'a mai vĕdut. Rar scriitor, chiar din cei moderni, care să aibă talentul neprețuit de a-șĭ modula stilul după diferitele situații interne și esterne ale eroilor lor, așa după cum l'a modulat Odobescu.

Scrierea plină de umor și în care se desvĕlue multele cunoscințe ale autorului, glumețul „Pseudochinigheticos“ va rĕmânea în literatura românéscă mereŭ frumósă, mereu strălucitóră, mereu bogată ca limbă și curgĕtóre ca stil.

Lunĭ la 3 óre p. m. a fost înmormêntarea lui A. Odobescu la cimitirul Șerban-Vodă. Intre corónele așeḑate pe sicriu a fost una dela Academia Română, una a facultății de litere din Bucurescĭ, una a artiștilor românĭ etc. Discursurĭ au rostit d-nii G. Tocilescu în numele Academiei Române; Ionescu-Gion în numele facultății de litere, St. Velescu în numele artiștilor românĭ, ér un elev al scólei normale superióre a rostit o scurtă vorbire depunênd și o coronă.

SCIRILE DILEI.

— 18 (30) Noemvre.

O serbare a învĕțăceilor meseriașĭ din Brașov. Frumósă și inălțătóre a fost serbarea anunțată pe Dumineca trecută din partea Comitetului „Asociațiunei pentru sprijinirea învĕțăceilor și sodalilor românĭ din Brașov“. Un parastas s'a serbat, mai întâiu, în biserica română din Gróverĭ in amintirea marelui binefăcĕtor al elevilor meseriașĭ românĭ *Mihail Stroescu*, la care între alții au luat parte membrii comitetului în frunte cu președintele Asociațiunei, și mai mulțĭ ucenicĭ. In frumósa predică ocasională rostită cu acéstă ocasiune din partea d-lui protopop, *B. Baiulescu*, d-sa arătă meritele fericitului Stroescu, care a făcut atâtea darurĭ frumóse, atât în România, cât și Asociațiunei meseriașilor românĭ de aicĭ. După amédĭ la 2 óre ne adunarăm într'una din salele gimnasiului român, ce era împodobită cu portretele în oleu, marĭ și frumóse, ale fondatorului Stroescu și soției sale Elisa. Aci aveau să se împarțe învĕțăceilor românĭ mai lipsițĭ haine din fundațiunea lui Stroescu. Inainte însĕ de-a procede la împărțirea hainelor, zelosul președinte al Asociațiunei, d-l *N. Petra-Petrescu*, adresă elevilor o vorbire plină de învĕțăturĭ frumóse și fórte potrivită, în care arătă în colorĭ vii însemnătatea binefacerei marelui Român Stroescu, care a voit să ajutore sporirea meseriașilor

---

lemne, dér îi era și nu sciu cum pe la nas, decĭ își puse carul în petrii să taie mărul din grădină. Că din banii ce-i câpătase cu jocul miresii, Flórea cumpĕră 10 mierțe de cucuruz, 1 mierță de fasole și o purcelucă cu 4 fl. N'aveau decĭ lemne, și Mitru, și puse ochii pe mĕr.

Diminéța după ce mâncă mămăliguța cu costițe de porc, își aprinse pipa, își trase mănușile cele de pănură pe mânĭ, luă toporul de sub laviță și merse ață la mĕr. Era chiar în mijlocul grădinei. Ométul era mai de un stat de om, ér crengile mĕrului, încărcate de omĕt, erau chiar până jos la pătura cea albă.

Străbătu Mitru până lângă mĕr, prin cel omĕt mare, cum străbătu, dér printre crengĭ, să se apropie de trupină, ba să mai pótă. Cércă pe icĭ, cércă pe dincolo, nu póte și pace, că crengile de jur împrejur erau până la fața ométului, ba chiar îngropate în omĕt, și ométul înghețat în giurul lor.

Atuncĭ îi plesni lui Mitru în minte, de ce am eu toporul la mine, să nu-mĭ pot face cu el loc până lângă trupină? Și ridică toporul, dér — minune! Atuncĭ audi un glas, ca și când ar veni din vêrful mĕrului: „Stai! să nu cutezĭ cumva să mĕ tai, că 'țĭ tai norocul!“

Și se înfioră Mitru și-i cădu pipa din gură de spaimă, și toporul din mână încă-i cădĭ-șĭ ridică în nescire căciula de pe cap șĭ-șĭ făcu cruce gândindu-șĭ: Dómne miluesce-ne! Dér de dis nu putu dice nicĭ un cuvênt.

Incet cu încetul se desmeteci, își luă toporul și pipa și se duse îndĕrĕt. Când era pe pragul casei se mai uită odată la mĕr, ér la urechĭ îi sunau tot vorbele: De mĕ tai, îțĭ tai norocul. Când fu în casă, era galbin ca céra. Flórea se uită la el mirându-se, apoi îl întrebă: Dér ce eștĭ așa galben? Dór ți-s'a întâmplat ceva?

Ér el îi spuse întêmplarea din fir în pĕr și-i spuse și aceea, că n'a tăia mĕrul pentru cât bine-i în lume, chiar mere pădurețe de-ar face.

Peste câteva dile scia tot satul de pățania lui Mitru, și mergĕnd vestea până la Moș Popa, a căruĭ grădină mere mergea cu fundul de da pe grădina lui Mitru, acesta chiămă pe Mitru și soția lui la el, și-i dise: Fiule, am audit și eu svonul, ce-i prin sat; unii cred, că mĕru-i nesdrăvan, el ți-a dis, că de-l tai îțĭ 'ai norocul, alții cred, că cel necurat ți-a strigat vorbele acele, și că el e sub radăcina mĕrului; alții spun alte bazaconii, dér uite fĕtul meu, adevĕrul:

Când mergeai tu cu toporul pe umĕr la mĕr, eu eram la claia cea de fên din fundul grădinei; mĕ gândiam, că óre să încep claia ceea, orĭ pe una dela șură. In ți-am găcit gândul, că adecă tu vréi să tai mĕrul, și ți-am strigat: De-l tai, îțĭ tai norocul! Și ție ți-s'a nădĕrit. că din mĕr ai audit glasul. Ai făcut bine, că nu l'ai tăiat, și uite de ce: Mĕr, să facă mere sumpe ca acela, nu-i în tot satul. Voi nu scițĭ, dér sciu eu. Jidanii ce se duseră acolo le culegeau cu mâna, mĕr de mĕr, și le vindeau pe banĭ scumpĭ. Apoi cât e de mare, face în alt an și 40 și 50 de mierțe. Și face mai în tot anul. Și mierța de mere de acele se vinde atuncĭ tómna la culea cu 2 fl., că-s frumóse și bune și se țin până la Pascĭ. Eu am câteva mere de acele, mi-a dat Jidanul o mierță întrégă astă-tómnă, étă, vĕ dau câte 2 la fiă-care, să scițĭ, că ce comóră avețĭ voi în grădina vóstră.

Așa le spuse Moșu Popa. Ér ei se bucurară fórte, sărutară mâna d-lui părinte și-șĭ luară rĕmas bun dela el, făgăduindu-i, că vor grijí de pomul acela.

Așa și făcură, îl grijiră, ca nu cumva să 'i se întêmple ceva, ér primăvéra îngrădiră grădina omenesce, ca să nu pótă străbate la mĕrul lor cel scump capre, orĭ vite. Dér și avură fericirea de a se bucura de ródele lui. Că primăvéra înflori ca un struț, care-i mai frumos, apoi făcu mere multe—multe și cresteau ca din poveste. Și grija Mitru de ele, dormia tot sub mĕr, ca nu cumva nisce prașcăi întrecuțĭ să le dobóre, și veni tómna.

Odată, cam pe la Sân-Mihaiŭ, când prind ómenii a culege cucuruzele, chiămă Moș-Popa pe Mitru la el și-i dise: Mĕ Mitre, a sosit vremea să mai și capețĭ ceva pentru osteneála ta de o véră, ce ai pus'o grijind mĕrul. Aci a venit un domn din țerĭ depărtate, el adună mere și le

harnicĭ în sinul naţiunei nóstre. Arătă apoi prin esemple practice, ce mare avere este pentru un om cunóscerea temeinică a unei meserii, cu care îşĭ póte face stare şi avere în mod cinstit orĭ unde ar fi. După acéstă vorbire frumósă, urmă împărţirea hainelor între ucenicii mai lipsiţĭ. S'au împărţit între 72 elevĭ: 26 rocurĭ, 15 părechĭ pantalonĭ şi 30 părechĭ cisme. Bucuria celor ajutoraţĭ era mare, dér, durere, numĕrul celor nemângăiaţĭ era aprópe la 200. Unde şi când se vor afla óre inimĭ nobile, ca a lui Stroescu, carĭ sĕ-şĭ aducă aminte şi de aceştia?!

—o—

Fondaţiune. D-l canonic din Lugoş *Andreiu Liviu Pop* a întemeiat o fondaţiune de 3000 fl. pentru ajutorarea cu stipendii a tinerilor studenţĭ românĭ gr. cat. din diecesa Lugoşului. Disposiţiunile privitóre la administrarea acestei frumóse fondaţiunĭ încă nu le cunóscem. — Nu înţelegem, cum se face, că ministrul unguresc de scóle Wlassics, după cum vedem din foile unguresci, s'a simţit îndemnat sĕ-i esprime mulţumită d-lui canonic pentru întemeiarea acestei fondaţiunĭ.

—o—

Reuniunea femeilor române din Braşov, care e cea mai vechiă între reuniunile românescĭ de acest fel, şi-a ţinut adunarea generală în 19 Novembre n. c., cu care ocasiune s'a raportat, că în anul scolastic curent numĕrul elevelor cu plată din internatul reuniunei a crescut dela 20 la 26, ér gratis sunt primite în internat 5, cu totul aşa-déră sunt în internat 31 eleve. Averea reuniunei cu finea lui Octomvre a. c. a fost de *40,588 fl. 45 cr.*, adecă mai mult cu 1511 fl. 90 cr. ca în anul trecut. Raport amĕnunţit vom publica în sĕptĕmâna viitóre.

—o—

Fraternisare între Francesĭ şi Ruşĭ. Oraşul Brest (port frances) a dat admiralului rusesc Karagueras şi oficerilor de pe corăbiile rusescĭ, carĭ au ancorat acolo, un dejun strălucit. S'au făcut ovaţiunĭ marĭ óspeţilor ruşĭ. Admiralul Karagueras a toastat pentru Francia, care se bucură de simpatiile Rusiei.

—o—

Societatea pressei în Bucurescĭ şi-a redeschis Joia trecută clubul ei din Strada Dómnei, palatul Naţional. In regulamentul votat de adunarea generală s'a hotărît ca afară de membriĭ sĕ fiă admise ca visitatorĭ şi persóne străine de societate. Visitatorii nu vor plăti nicĭ taxă de întrare, nicĭ cotisaţiunĭ.

—o—

Falsificatorĭ de banĭ. Se scrie din *Varadia*, că acolo a fost prinsă o bandă de falsificatorĭ de banĭ, între carĭ sunt compromişĭ şi maĭ mulţĭ membri ai primăriei. Sunt prinşĭ 100 de locuitorĭ bănuiţĭ în acéstă afacere, carĭ în cea maĭ mare parte ar fi Românĭ. Banda se ḑice, că are legăturĭ pe la Verşeţ şi Biserica-albă. De urma ei a dat un sergent de gendarmĭ, care, îmbrăcat în haine civile, a intrat în casa, unde era maşina de făcut banii. S'a făcut, că vré sĕ cumpere maşina. Proprietarul se învoi sĕ i-o vêndă pentru 200 fl., ca probă a şi făcut înaintea lui o corónă, dér după ce a isprăvit lucrul, a fost prins. Aşa s'a descoperit banda.

—o—

Iérnă grea. Semnele de până acum arată, că vom avé anul acesta o iérnă grea. De 8 ḑile avem cale bună de sanie, de erĭ începênd ninge érăşĭ mereu, aşa că zăpada e fórte mare.

—o—

Numire. Ministrul de comerciu a numit pe d-l *Pompeiu Hossu* inginer în Cluşiu, inginer suprem.

—o—

La d-l notar public reg. din Abrud, *Mihaiu Cirlea*, e vacant şi sub favorabile condiţiunĭ se póte ocupa un post de candidat séu substitut de notar public. Se avisézä despre acésta juristii românĭ cel puţin cu un rigoros, advocaţii românĭ şi judii românĭ pensionaţĭ.

—o—

Musica militară va concerta mâne séră la otel „Europa". Intrarea 20 cr. Programul, constătător din 12 puncte, conţine şi vre-o treĭ piese românescĭ frumóse.

NECROLOG. Subscrişii cu inima sfăşiată de durere anunţă trecerea din viéţă a iubitei: lor mamă, sócră, soră, bună şi mătuşă **Ana Damian,** soţie de preot, — vĕduvă, care în etate de 64 de anĭ, Joi în 28 Noemvre 4 óre diminéţa după un morb scurt dér greu, împărtăşită cu sântele taine, a adormit în Domnul.

Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpei defuncte după îndeplinirea ritualelor bisericescĭ gr. ort. s'au transportat dela locuinţa ficei rĕposatei, Octavia Mazzuchi, Vinerĭ în 29 Noemvre 9 óre a. m., ér actul îmormêntărei s'a sĕvĕrşit dela casa proprie din Zlatna în aceeaşĭ ḑi la 3 óre p. m. — Fiă-i memoria eternă!

Alba-Iulia, 28 Noemvre 1895.

Simeon Damian advocat, Victor Damian proprietar, Vasile Damian protopop, Octavia Mazzuchi n. Damian, ca fiĭ. Joe Damian n. Ciurcu, Silvia Damian n. Albini, Aurelia Damian n. Cepes, vĕd. Elisa Damian n. Muntean, ca nurorĭ. Augusto Mazzuchi architect, ca ginere. Elena Pop, soră. Aron Pop consilier montan, ca cumnat, Joe, Iliana, Ana, Septimia, Alma, Vasile, Valer, Aurora, George, Vasile, Elena, Octavia Damian; Mariettа, Augusto, Ludovic, Dora, Eugenia Mazzuchi ca nepoţĭ şi nepóte.

*

Ioan Buhescu din Ineu, fost învĕţător, notar diplomat, despre care ni-se scrie, că a fost unul dintre cei mai aprigĭ sprijinitorĭ ai causelor române, a rĕposat în 16 Nov. c. lăsând în doliu pe întristata sa soţiă Saveta cu fiica sa Maria măr. Igna, fiiul Terenţiu cand. de pădurar, Avram Igna învĕţător şi numĕróse rudenii. — Fiă-i ţĕrîna uşóră!

Convocare.*)

Pentru reorganisarea clubului comitatens român invit pe membrii comitetului a se înfăţişa în 3 Decemvre st. n. a. c. după amédĭ în Zelau.

Cehul Silvaniei, 30 Nov. 1895

Pop de Băsescĭ.

*) Acéstă convocare ni-s'a comunicat prin telegraf. Red.

Membrii Asociaţiunei transilvane din Despărţĕmêntul I (Braşov) sunt în present următorii:

1.) Membri fundatorĭ, carĭ au plătit odată pentru tot-deauna câte 200 fl.: Diamandi I. Manole comerciant, Axente Severu, proprietar.

2.) Membri pe viéţă, carĭ au plătit odată pentru tot-déuna câte 100 fl.: Ioan Petric protopresbiter, Simion Damian advocat, Valeriu Bologa director de bancă, Andreiu Bârsan profesor, Ludovic Roman căpitan în pens., Ioan Bran de Lemeny căpitan suprem în pens., toţĭ din Braşov. Radu Popea, preot în Satulung şi Toma Bârseanu preot în Dêrste.

3.) Membri ordinarĭ, carĭ plătesc câte 5 fl. în fiecare an: Camera comercială, Bartolomeiu Baiulescu protopresbiter, Nic. Şuştaiŭ, Ars. Vlaicu prof. Ieronim Bariţiu funcţionar de bancă, Andrei Lupan măcelar, Iordan Muntean, G. B. Popp comerciant, D. Stănescu comerciant, Dr. Aurel Mureşianu dir. „Gaz. Trans.", Sterie Stinghe, Michail Stănescu comerciant, N. Petra Petrescu, Iosif Maxim prof., P. Nemeş notar public, N. I. Ciurcu librar, Petru Zănescu comerciant, L. Nastasi prof., Ioan Aron învĕţător, Z. Butnariu învĕţător, Dr. Ios. Blaga prof. D. D. Muntean comerciant, Ios. Puşcariŭ advocat, Nic. G. Eremia comerciant, Nic. Bogdan prof. Baptist Boiu prof., Dr. Ioan Bunea prof., Pompiliu Dan prof. Nic. Strĕvoiŭ adv., Alexe Moldovan comptabil, Gregoriu Maior redactor, Ioan Burduloiŭ comerciant, Nicolae Popovicĭ profesor, Victor Popescu advocat, George Navrea. G. Chelariŭ prof., Vas. Voina prot., V. Oniţiu dir. gimn. şi un anonim, — toţĭ din Braşov. Ioan Broju capelan în Dîrste, Alexiu Frateşiu preot, Irodion Frateş învĕţ. George Ludu preot, Ştefan Popoviciu învĕţător, — toţĭ din Preşmer; Toma Frateşiu preot în Bacifalău, Nicolae Frateşiu preot în Sânpetru, Ios. Comanescu preot în Codlea, N. Băzărea comerciant în Turcheş; George Moroian şi G. G. Nica Popu din Satulung.

4.) Membri ajutătorĭ: Ioan I. Petric. Ariton I. Petricu, Mateiŭ Jiga, Dumitru Haller, C. Muşlea, N. Navrea. I. Prişcu, I. Duşoiu.

Cu ocasiunea adunărei generale din ḑilele trecute, ţinută în Feldióra, au maĭ fost inscrişĭ următorii **membri noi:**

Membri ordinarĭ cu câte 5 fl. d-nii: Ioan Popea profesor. George Şierban proprietar, Andreiu Bidu comerciant, Vasilie Bidu comerciant, Iancu Spuderca comerciant, I. Dariu învĕţ., D-ra Maria Bogdan profesóră, — toţĭ din Braşov. Ioan Stan, măcelar în Feldióră; I. Iliescu învĕţ. în Codlea şi Biserica română gr. or. din Codlea.

Membri ajutătorĭ cu vot decisiv la adunările despărţĕmêntului, plătind taxa de câte 1 fl. cu ocasiunea colectei de 1—10 cr. făcute prin *Agentura din Feldióra:* Iosif Micu preot, Ioan Stan măcelar (tot-odată şi membru ordinar), Biserica română gr. or., Ştefan Taus învĕţ., Ios. Morariu învĕţ., I. Bucur Morariu învĕţ., Elie Rĕuceanu învĕţ., George Rusu sen., George Silivestru Pilţia, George Avram Taus, Ión Vlădăreanu, croitor, — toţĭ din Feldióra, şi Ión Petric, protopop în Braşov (tot-odată şi membru pe viéţă). Prin *Agentura din Herman* s'au inscris urmatorii membri ajutătorĭ: Alecsandru Dogariu preot, Ioan Toma învĕţ., Andreiu Nan şi Silvestru Bêrsan, — toţĭ din Herman. — Prin *Agentura din Zizin:* Toma Giurgiu, preot.

Din *Săcel*: Nic. Lepedean învĕţ.; din Măeruş: A. Măeruşan preot şi A. Măeruşan învĕţ.; din Rotbav: I. Leucescu preot şi G. Radu sen.; din Crisbav: I. Marin preot, I. Schiopu inv.; din Ghimbav: I. Meţianu inv.; din Braşov: Const. Lacea cand. prof.; din Rêşnov: I. Teculescu preot, G. Ilie, I. Oţelea şi A. Stănicel, comercianţĭ. (Membrii din Codlea au plătit câte 2 fl.)

Cu totul se află aşa-dér în acest despărţĕmênt: 2 membri fundatorĭ, 8 pe viéţă, 60 ordinarĭ şi 22 ajutătorĭ. *Total 92 membri cu vot decisiv.*

Toţĭ aceştĭ membri au plătit taxele pentru anul 1895.

Cestiuni şcolare.

Ucurişiu, Noemvre 1895.

In Nr. de Dumineca 35 din acest an al preţuitului diar „Gaz. Trans." s'a publicat o corespondenţă despre decurgerea adunării generale a învĕţătorilor din districtul Consistoriului oradan, în care între altele d-l corespondent nu e mulţumit cu participarea învĕţătorilor din tractul Beliu, mai adăugênd, că tóte despărţĕmintele şi-au ţinut adunarile lor afară de al Beliului.

Este adevĕrat, că puţini învĕţătorĭ din tractul Beliului au luat parte la adunarea generală învĕţătorêscă, causa este depărtarea cea mare de locul central, aşa că nicĭ un despărţĕmênt nu e în aşa mare depărtare, fiind drumul atât de greu şi neîndĕmânatec.

---

duce în ţéra lor. Cum trecea prin satul nostru cu căruţa, sĕ mérgă în săsime după mere, a vĕḑut şi pomul tĕu cel încărcat şi mi-a lăsat vorbă, că decă vréi sĕ le vindĭ, el mâne pe la amiaḑĭ e aicĭ; ce ḑicĭ, vinde-i merele de pe el?

— D'apoi cum sĕ nu le vênd, domnule părinte, numai nu sciu plăcé-i vor, că sunt tarĭ ca piétra, veḑĭ d-ta cât se vĕd de frumóse şi de lăcomóse, dér de mi-i crede, eu nicĭ unul n'am putut mânca, par' că nu-s de un neam cu cele ce ni-le-ai dat d-ta astă-érnă.

— Aşa-i, Mitre, acum sunt tarĭ ca piétra, dér chiar de aceea sunt mai scumpe, că se pot ţiné până la primăvéră; i-or plăcé, Neamţului, le cunósce el şi ţi-le-a plăti omenesce.

* * *

A doua ḑi, când s'apropia de amédĭ, se opri înaintea casei lui Mitru o trăsură şi în ea Moş-Popa şi doi domnĭ streinĭ. Mitru cu Flórea erau acasă, le deschise pórta şi intrară cu trăsura înlăuntru.

— Ţĭ-am adus cumpĕrătorĭ la mere, Mitre, ḑise Popa.

—D'apoi bine ai făcut, părinte, Dumneḑeu te ţiie — rĕspunseră Fórea cu Mitru de-odată. Placă-vĕ în căsă orĭ în grădină.

— Vom merge în grădină, Flóre, sĕ vedem mai de aprópe merele, ḑise Moş Popa.

Şi întrară în grădină şi căutară Nemţii merele, ér unul din ei ḑise „gut", şi Mitru înţelese, că „gut" nu póte fi rĕu, şi deteră la târg şi vêndŭ merele de pe mĕr cu mierţa, câte mierţe vor fi de mere culese cu mâna, de atâtea orĭ sĕ capete câte 2 fl., ér cele ce vor cădé jos, sĕ rĕmână lui Mitru, dér şi el şi nevasta sĕ dea ajutor la culesul merelor.

Şi se apucară bărbătesce de cules. Nemţii mai aduseră patru culegĕtorĭ şi se puseră jur împrejurul mĕrului şi culeseră bărbătesce. Fiă-care avea o traistă de a grumaḑĭ cu baiera îndĕrĕpt, cât traista sta dinainte şi cu mâna luau merele de pe mĕr, tot mĕr de mĕr, şi le puneau în traistă, ér traista, care cum şi-o umplea, o deşerta în sacĭ marĭ de câte patru mierţe. Când sacul era plin, îl puneau cu băgare de sémă pe carul popii, care venise sĕ ducă merele Nemţilor până în satul vecin, unde aveau magazin, şi de unde le pachetau şi trimiteau cu trenul în ţéra lor; şi după ce nu mai ajungeau de jos, se urcară pe scaune, apoi pe scărĭ şi în urmă se urcară în mĕr sus. Şi umplură 25 de sacĭ de mere culese cu mâna, şi ca 3 sacĭ culese Mitru cu Florica de cele ce căḑură pe jos şi şi-le puseră bine sĕ le aibă când vor fi bune.

Şi le-au dat Nemţii pe mere de 25 de orĭ tot câte 6 fl. adecă 150 fl. şi le-au spus: grijiţĭ mĕrul acesta, că e pom scump, şi vedeţĭ de maĭ cresceţĭ mulţĭ merĭ din neamul mĕrului acestuia, că numai rar capĕtăm aşa bun fel de mere.

Mitru cu Florica se uitau uimiţĭ la grămada de banĭ, ce le venise din senin, ca de pomană. Eră preotul le ḑise: Veḑĭ, Mitre, că-ţĭ tăiai norocul, de tăiai mĕrul acesta, căcĭ el este o comóră, care de-i lua-o odată, mai nicĭ un folos nu ai; de-i lăsa-o şi griji-o bine, ţi-a da cametă bună în tot anul, câte ḑile vei avé; ba, de-i fi cu minte, şi copii de copiiĭ tĕi pot trage camete din comóra acésta, numai sĕ o scie griji.

Acum vĕḑu Mitru, ce comóră mare zace în mĕrul acela, comóră, de care nicĭ el, nicĭ nevasta lui nu visau măcar.

Mulţămită decĭ lui Moş-Popa de învĕţătură, şi povĕţuiţĭ de el, cumpĕrară pe banii câştigaţĭ atat de uşor, pâment, îşĭ măriră grădina, o umplură de pomĭ tot din cei mai aleşĭ şi trăiră ḑile multe şi bune.

La multă lume a spus Mitru povestea lui cu mĕrul; multă lume luă pildă din păţania lui cu acel mĕr, şi în scurtă vreme satul întreg fu plin de merĭ, şi lumea prinse a nu mai ḑice satului aceluia altcum, decât „*Mĕrul*" şi aşa se numesce până în ḑiua de aḑĭ, de alt nume nime nu scie. Cine nu crede, mérgă numai în Bănat şi întrebe unde-i satul acela, la care-i ḑic „Mĕrul" şi ţiĭ l'or îndrepta.

Reteag, 3 Oct. n. 1895.

I. Pop Reteganul.

Dér se va dice, că învĕțătorii trebue sĕ fiă zeloșĭ, pĕtrunșĭ și conscii de chiămarea lor. Cuget însĕ, că nu voiu eși afară din marginile bunei cuviințe, când cutez a afirma, că învĕțătorii acestui tract nu stau îndĕrĕtul altor despărțĕminte în privința acésta. Ei încă iau parte la adunările despărțĕmêntului lor, ca și toțĭ alții din alte despărțĕminte, ba așĭ puté dice, că, amĕsurat posițiunei și stărei lor materiale, dóră cu mai mult interes și abnegațiune se pórtă față de acestea, așa că vin la conferențe o parte însĕmnată din ei chiar pe jos și fără a li-se da spese de călĕtoriă.

Dér unde trebue sĕ petrécă cel puțin două dile cu trăsura pe drum, ér pe jos sĕ mérgă o cale de 75—80 chilometri, orĭ și cât de rîvnitor ar fi cine-va pentru cariera și postul sĕu, fără a fi provĕdut însĕ măcar încât-va cu spese de drum, mai ținĕnd sémă și de dotațiunea cea slabă și neregulată a învĕțătorilor din acest despărțĕmênt sĕrac, orĭ cine póte sĕ judece, că puținĭ invĕțătorĭ vor puté lua parte la adunarea generală.

In privința acésta mai am sĕ însĕmn, că din protocolele conferențelor nóstre învĕțătoresci din acest despărțĕmênt se póte vedé, că tot în a doua séu a treia conferență s'au făcut rugărĭ la locurile competente pentru a se provoca comitetele parochiale, ca sĕ ia în budgetul cultural și spese pentru conferențe învĕțătorescĭ, dér afară de puținele escepțiunĭ, acelea nu sunt luate în sémă, ba unii învĕțătorĭ vin la conferențe, ér când se reîntorc acasă cer testimoniu dela președintele conferenței, ca sĕ pótă dovedi, că au fost la conferență, și numai așa li-se înapoiéză spesele din partea comitetelor parochiale. Din aceste se póte vedé cum sunt comitetele nóstre parochiale. Aci s'ar puté desfășura lucrul mai pe larg, dér mĕ mărginesc de ocamdată la dicala poporului: „nu ațița paie în capul nimĕnui.“

Ce privesce afirmarea, că tóte cercurile și-au ținut ședințele regulat, afară de al Beliului, rĕspund:

Că décă în anul trecut 1894, nu s'au ținut conferențele învĕțătorescĭ, causa nu este a se căuta în negligența și indiferentismul învĕțătorilor acestui despărțĕmênt. Causa s'a raportat la timpul sĕu Venerabilului Consistor; de altă parte a spus'o și P. St. D-n președinte al reuniunei generale, căcĭ din același motiv nu s'a ținut nicĭ adunarea generală din acel an. Pedeca au format'o mișcările politice din acel an, în urma cărora și un frate coleg din acest tract era sĕ ajungă în pușcăriă din bun senin, numai pentru-că e învĕțător român.

E drept, că comitetul central în raportul sĕu către adunarea generală s'a folosit de espresiunile dojenitóre. Acésta și este la loc; cei mai marĭ ai noștri au drept ba chiar datorința sĕ mustre, certe și îndemne, décă observă undeva regres și negligență, dér „quod licet Iovi, non licet bovi“. Noi mărturisim adevĕrat, că minunĭ nu putem face. Pentru aceea însĕ și învĕțătorii acestui tract desvóltă activitate după puterile lor.

Acestea le aduc la cunoscință, numai spre orientarea On. public cetitor, ér nu ca rĕspuns la corespondență fără nicĭ o basă a d-lui corespondent prin care a aflat de cuviință sĕ ne arate în publicitate ca nepăsĕtorĭ față de conferențele și întrunirile nóstre învĕțătorescĭ.

Ioan Budiu,
președintele despărț. Beliu.

Insemnătatea meseriilor,

tractată de d-l profesor Arsenie Vlaicu cu ocasiunea Adunărei generale a Despărțămêntului I (Brașov) al „Asociațiunei transilvane“, ținută la 5 (17) Novembre 1895 în Feldiora.

Onorată Adunare! Multe și marĭ sunt neajunsurile, carĭ bântuiesc poporul nostru românesc; nenumĕrate și greu simțite sunt lipsele și suferințele, cu carĭ trebue sĕ se lupte el mai cu sémă în aceste vremurĭ de grea încercare!

Și décă stăm sĕ ne cugetam puțin, pentru-ce atâtea neajunsurĭ, lipse și suferințe, pentru ce atâta luptă desnădăjduită pe bietul Român, care dóră încă e om ca toțĭ ómenii și dóră luptele și sbuciumările lui încă-l îndreptățesc și pe el la o sórte mai bună, aflăm mai cu sémă două cause de căpeteniă: Una zace în împrejurările sociale-politice vitrege, în carĭ trăim mai cu sémă noi Românii, éră alta, cu durere trebue sĕ o mărturisim, zace în firea și în îndeletnicirile nóstre românescĭ. Eu nu voi încerca de astă-dată sĕ cercetez causele sociale-politice atât de maștere și apăsătóre pentru noi, în carĭ nemilósa sórte ne-a aruncat cu vina fără vina nóstră, ci voi analisa în cele următóre întru cât poporul român sufere și trebue sĕ sufere în unele privințe din vina lui, și ce-ar trebui sĕ facă, ca cel puțin în ceasul al unspre-decelea sĕ-șĭ pótă croi o sórte mai bună. Vréu sĕ vĕ vorbesc ceva despre: *Insemnătatea meseriilor.*

Onorată adunare! Cu toții scim, că strĕbunii noștri Romanĭ, séu poporul împĕrat, precum aveau obiceiul sĕ-i numéscă în vremile vechĭ, între nenumĕratele obiceiurĭ bune și frumóse avea și unul rĕu: — nu se puteau nicĭ de cum îndeletnici cu meseriile. Acest lucru îl lăsau ei pe séma sclavilor și supușilor lor, carĭ formau nisce corporațiunĭ separate nu numai cu traiul și cu locuința, ci chiar și cu numele și cu vada. Singura meserie de arme era privită ca cea mai de frunte și ținută în mare cinste, celelalte, décă nu disprețuite, cel puțin vĕdute peste umĕr din partea fruntașilor. Meseriașul era privit ca om de rĕnd, pe care natura nu l'a învrednicit a se înălța și el la cinste și la demnitate omenéscă. Soldatul era tot ce era pe acele vremurĭ trecute de mii de anĭ.

Așa erau pe atuncĭ trebuințele și spiritul timpului. De atuncĭ timpurile s'au schimbat, ómenii au început sĕ recunóscă tot mai mult, că meseria este *„plug de aur“* nu numai pentru omul singuratic, ci și pentru popórĕ. Și ajungĕnd ómenii la acéstă frumósă convingere, s'au pus cu trup cu suflet pe meserii, din ele au desvoltat fabricele cele marĭ și numeróse, industria a dat nascere comerciuluĭ celui însĕmnat, și astfel popóre micĭ la numĕr, din țărĭ nu prea bogate, au ajuns în dilele nóstre sĕ domnéscă lumea prin bogățiile lor.

Numaĭ poporul românesc, sciind póte, că „suntem fii de împĕrațĭ, deși calicĭ patentațĭ“, mai ține adĭ morțîs la nenorocita idee, că „meseria dejosesce pe om“, și în loc sĕ pună mâna pe córnele „plugului de aur“, muncesce amar cu plugul de lemn, numai când l'au rĕsbit nĕcasurile, nesciind încătrău sĕ apuce, se hotărăsce a-se apuca de meserie, dér și atuncĭ numai cu inima de jumĕtate, hotărît, ca îndată ce 'i-se va da prilej, sĕ-șĭ pună meseria de cui.

Esistă la noi două felurĭ de ómenĭ cu așteptărĭ diferite, dér cu toții unițĭ în privința punctului, că fiă ce va fi, numai meseriașĭ sĕ nu-șĭ vadă copii. Unii, îngrozițĭ de tot ce e nou și lor până aci necunoscut, merg înainte dicĕnd: „Cum a trăit tata, așa am sĕ trăesc și eu și tot așa vor trăi și copiiĭ mei“. Alții, adimenițĭ de traiul bun închipuit și de fericirea „domnilor“, cum numesc ei pe ómenii cu carte, țin, ca și pe copiiĭ lor numai domnĭ și érășĭ domnĭ sĕ-i facă.

Ei vênéză orbiș după acest vis de aur al lor, fără sĕ țină sémă de puterile și de împrejurările, în carĭ trăesc. Devisa lor este: „vréu sĕ scap copiiĭ mei de-a munci cu mânile ca noi, mâncând pâne amară, și sĕ-ĭ fac domnĭ“. În ochiĭ lor numaĭ munca cu mânile e muncă adevĕrată, munca cu capul este în ochiĭ lor o jucăriă numai. Ei uită, că munca și obosélă mințiĭ este maĭ grea și maĭ chinuitóre, decât munca și oboséla trupéscă. Nu sciu, că somnul coplešesce ușor trupul ostenit, precând mintea obosită nu o prinde somnul, decât cu anevoe, și și atuncĭ mai mult tărbăcesce pe om, decât sĕ-l odihnéscă.

Ceĭ dintâĭ din aceste două soiurĭ de ómenĭ sunt lipsițĭ de focul sfânt al înaintăriĭ, și în creerul lor strîmt nu încape nicĭ de cum idea, că ar puté fi ceva maĭ bun, decât sórtea lor de adĭ. De aci tâmpirea simțului pentru tot ce e bun și frumos. Ceĭ din urmă érășĭ îșĭ fac aripĭ sburătóre și voesc sĕ se înalțe cu mult prea tare în vĕzduh, uitând că este cu mult mai dureros și mai periculos a cădé din înălțime.

Celor dintêi orĭ-ce idee nouă, orĭ-ce îndeletnicire și ocupațiune, care 'nu este a lor, li-se pare prea sus și cu neputință de ajuns; celor din urmă tot ce nu se ține de „domnie“ li-se pare prea puțin și nedemn de a-șĭ mai bate capul sĕ o ajungă. Unii sunt cu ideile lor mai pe jos de calea de mijloc, ceilalțĭ sbóră cu gândurile cu mult prea sus, și de aci urméză și pentru unii și pentru alții o stare de nefericire și desnădăjduire, care amenință cu ruină materială și morală.

Căcĭ ce se întêmplă?

Sĕ luăm de pildă pe un țeran, care din neam în neam a ținut la vorbele: „Cum a trăit tata, voi trăi și eu“. El are dela Dumnedeu o căscióră, câteva capete de vită și câteva jugĕre de pămĕnt, care lucrându-l din nópte până 'n nópte cu soția sa, îi aduce atâta venit, cât sĕ pótă trăi el cu soția și cu cei 3—4 copii micĭ, ce ia dat Dumnedeu.

La început economia merge bine, n'are omul nostru mult de vêndut, căcĭ îi trebuie pentru hrană, dér are de ajuns, ca sĕ-șĭ cumpere cele de lipsă în casă și la economie și peste acésta sĕ-șĭ plătéscă dările cele grele. De pus la o parte nu prea pune el, căcĭ mulțămindu-se cu puțin, an de an una peste alta nu are sĕ ducă lipsă. Când au mai crescut puțin copiiĭ, după ce cu mare greu și amărăciune a fost silit sĕ-i vadă câțĭ-va anĭ „furând timpul“ pe la școlă, — cum dice el — haide cu ei la economie. In loc de 4 mâni, lucréză acum 10—12 mânĭ pe același loc, décă nu cumva mai póte lua ceva în arĕndă. Trebuințele și cheltuelele casei cresc, dér omului nostru nĕ-i pasă, căcĭ are acum brațe nouĕ de muncă, cu ajutorul cărora póte mai adaugă ceva, dér tare puțin, la moșie.

Vine însĕ timpul, când și copiiĭ lui sunt chiămațĭ să închege casă și familiă. Omul nostru, care la început avea de pildă 10 holde, are acum 20 holde, dér și trei feciorĭ de însurat și o fată de mĕritat. E silit sĕ dea zestre feciorilor și fetei, ca om cu stare, cel puțin câte 3 holde, décă nu 4. E silit, dic, pentru că și feciorii și fata au sĕ rĕmână tot plugarĭ, ce a fost tata. Imparte la 4 copii decĭ 12 holde cel puțin, și lui îi mai rĕmân 8.

Acum se începe amarul. Vin bĕtrânețele, el nu mai póte munci atâta, și din venitul mai mare din tinerețe, ajunge la bĕtrânețe în lipsă, deși nu tocmai mare, dér totușĭ destul de simțită. Ce fac însĕ copiiĭ? Fiă-care are câte 3 holde și cu alte 3 ale celuilalt soț fac 6. După o muncă de 20—25 anĭ fie-care familie mai agonisesce câte 6 holde, dér și are 3—4 copii de însurat și măritat. Din cele 12 holde împarte la 4 copii și opresce și pentru părințĭ. Dă câte două la 4 inșĭ și părinții opresc 4 pe séma lor. Lipsa începe a cresce.

Noii căsĕtorițĭ au acum câte 4 holde fiă-care. Până au copii de însurat, au 8, carĭ éră̆ș trebuesc împărțite la 4 copii câte $1\frac{1}{2}$ holde, éră părinților le rĕmân numai 2 holde. Poftim și trăesce acum din 2 holde numai!

Copiiĭ acestora în familiă vor avé însĕ numai câte 3 holde și după câțĭva anĭ póte câte 6 holde fiă-care. Acestea trebue érășĭ împărțite la 4 copii câte 1 holdă cel puțin, ca sĕ pótă rĕmâné și la părințĭ 2 holde.

Noua familiă are acum câte 2 holde fiă-care, și apoi câte 4 holde; dér și acestea trebuesc împărțite la 3—4 copii. Abia sunt de ajuns cele 4 holde sĕ susțină o singură familie de 2 gurĭ, dér nu 4—6 familii, cum ar trebui.

Ce vedem așa-déră? Vedem, că décă prima familiă a rĕmas cu 8 holde, a doua familiă rĕmâne cu 4 holde, a treia familie ajunge la 2 holde și a patra familiă, vrênd sĕ dea și la copii ceva, este silită sĕ rĕmână fără nimic. Fiă-cine póte vedé cu ușurință, că după câteva generațiunĭ felul acesta de ómenĭ trebue sĕ ajungă la sapă de lemn, căcĭ numĕrul membrilor acestor familii cresce din neam în neam, mărimea pămĕntuluĭ rĕmâne aceeașĭ, dér se îmbucătățesce în părți tot mai micĭ.

Va dice cineva, póte, că și averea familiilor acelora va trebuì sĕ créscă prin cumpărărĭ nouĕ și prin moștenirĭ. Cresce déră, însĕ crescerea acésta vine numai dela sărăcirea unuia și îmbogățirea celuilalt, căcĭ mărimea pămêntului rĕmâne tot-déuna aceeașĭ neschimbată. Aceluia îi voiŭ mai mai spune, că pe când din 2 ómenĭ se fac în curênd 6, de pildă, din cei patru copii se fac 16, din cei 16 copii se fac 64 și din cei 64 se fac nu mai puțin decât 256 ómenĭ. Invĕțații au statorit legea nestrămutată, că ómenii, ținênd cont de cei ce mor, se înmulțesc ca 1, 2, 4, 8, 16, 32, 64, 128, 256 ș. a. m. d. Averile însĕ fără deosebire abia décă cresc după legea 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ș. a. m. d., și și acestea merg după dicala poporală: „ban la ban trage!“ Asemĕnând așa-déră înmulțirea poporului cu crescerea averilor, am avé de împărțit:

1	avere	la	1	om
2	averĭ	la	2	ómenĭ
3	„	„	4	„
4	„	„	8	„
5	„	„	16	„
6	„	„	32	„
7	„	„	64	„
8	„	„	128	„
9	„	„	256	„
10	„	„	512	„

Așadéră orĭ cine póte vedé unde duce acea nenorocită idee: „Cum a trăit tata...„ Ruina este limpede ca lumina dilei. Și décă nu o simt așa de tare bĕtrânii, de sigur o vor simți în curênd urmașii lor.

În aceste condițiĭ ne mirăm, de ce nu póte da înainte poporul nostru; ne mirăm, de ce țĕranul legat de gliă trăesce un traiŭ, care numai omenesc nu sĕ póte numi; ne mirăm de unde vine, că ómenii noștri sunt atât de fricoșĭ și de slugarnicĭ față de fie-care tras-împins. Lipsa și numai lipsa e isvorul tuturor acestor însușirĭ de plâns ale lui.

Astfel de ómenĭ asa-déră sapă neîncetat și fără sĕ scie la grópa neamului lor, și décă pe lângă acestea mai vin și nenorocirĭ, bóle ș. a. poporul agricol numai cu anevoiă scóte banĭ, și este silit a-șĭ vinde pe nimic până și vitele și uneltele de muncă.

(Va urma.)

Stipendiu.

Pentru conferirea unui *stipendiu de 100 fl.* din fondul general al Asociațiunei, unui tinĕr român din Munții apusenĭ, ca sĕ pótă urma cursul la vre-o școlă de sculptură în lemn séu pétră din patriă, se escrie concurs cu terminul până la 30 Decemvre 1895.

Tinerii, carĭ doresc a reflecta la acest stipendiu, au sĕ înainteze cererile, în terminul deschis, Comitetului Asociațiunii în Sibiiu (Nagy Szeben, Mühlgasse 8), instruite cu următórele documente:

1) Atestat de botez; 2) Atestat școlar din care sĕ se vadă, că a terminat cu succes II clase la vre-o școlă mediă séu civilă, orĭ apoi VI clase la școle elementare poporale, ca sĕ pótă fi primit la vre-o școlă de categoria amintită cu începutul semestrului II-lea, dela 1 Februarie anul curent școlar: 3) Atestat, décă de present cerceteză deja vre-o asemenea școlă; 4) Document despre învoirea părinților séu tutorului, prin care se obligă a permite tinĕrului, ca sĕ închee în regulă cursul învĕțămêntului de patru anĭ; 5) Alte eventuale documente recomandatóre.

Cererile intrate după termin, nu se iau în considerare.

Sibiiu, din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru lit. rom. și cult. pop. rom. ținută la 3 Octomvre 1895.

Dr. Il. Pușcariu, vice-președ. — *Dr. V. Bologa,* secret. II.

ECONOMIA.

Reuniunea română economică din comitatul Sibiiului.

(Raport special al „Gaz. Trans“)

(Fine)

II.

A șeptea adunare generală a reuniunei economice din comitatul Sibiiului s'a ținut ést an în Mohu, comună curat românéscă, depărtată dela Sibiiu cam de vr'o 10 chlm. și așeḑată pe țĕrmurul stâng al Hârtibaciului. Comuna e așeḑată la pólele unor délurĭ înalte, pe cóstele cărora se află și partea cea mai mare a câmpului, care e împărțit în două părțĭ: pentru sĕmĕnăturĭ de tómnă și de primăvară.

In partea dréptă a Hârtibaciului se află și loc mai șes, mai cu sémă fênațe, dér acestea, parte pentru-că sunt rovinóse, parte pentru-că sunt cam sĕrace de iérbă și parte pentru-că unele nu sunt lăzuite încă bine de răchite, nu prea produc fên mult, după cum m'am convins. De aceea locuitorilor din numita comună, vĕḑêndu-se așa strîmtorațĭ cu câmpul, prin o hărnicíă și strădaniă, ce a pus în uimire chiar și pe membrii comitetului reuniunei, li-a succes a-se estinde încă și în câmpurile comunelor săsescĭ vecine: Șelimber și Cisnădia, cumpĕrând pentru tot-déuna dela cea dintâiu vr'o 200 jugere pămênt comasat, ér dela a doua ca vr'o 70 jugere.

Comuna constă din peste 200 case, clădite mai tóte din material solid, are biserică vechiă zidită pe o colină de-asupra comunei, are școlă nouă și frumósă cu două sale de propunere, are doi învĕțătorĭ și un preot harnic, tare însuflețit pentru causele nóstre economice și naționale.

In ḑiua de 3 Noemvre n. c., care a fost ḑi de Duminecă, s'a vĕḑut o mișcare neobicĭnuită în comună; toțĭ așteptau sosirea membrilor comitetului din Sibiiu, pentru întêmpinarea cărora 12 tinerĭ călĕrețĭ, cu eșarpă națională peste umerĭ, au plecat după 12 óre spre comuna vecină Șelimbĕr. După depărtarea tinerilor au început a-se aduna din ce în ce mai mulțĭ locuitorĭ din comună pe lângă școlă; din comunele vecine însĕ, afară de câțĭ-va onorațiorĭ, n'am vĕḑut pe nimenĭ. Către două óre de-odată se dă signalul, și numai ce vĕd și pe pompierii din comună alergând spre podul dela Hârtibaciu.

Pe la două óre se vĕd de-odată tinerii călărețĭ trecênd podul Hârtibaciului, ér în urma lor trăsura comitetului, și după acésta pompierii, grăbind cu toții spre mulțimea adunată la școlă. Tinerii se trag la o parte, trăsura se opresce, ér din pepturile mulțimei rĕsună un puternic „sĕ trăéscă“. După ce se făcŭ érășĭ linisce, veteranul paroch din loc Ioan *Slavescu*, pășind mai aprópe de trăsură, binecuvintéză comitetul prin câte-va cuvinte de bună sosire, la carĭ 'i se rĕspunde din partea presidentului prin asemenea cuvinte de dragoste.

După primire tot poporul adunat a intrat, după comitet, în școlă, unde presidentul d-l prof. sem. D. *Comșa*, ocupându-șĭ locul presidial, a ḑis în cuvêntul sĕu de deschidere cam următórele:

Cine a urmărit cu băgare de sémă cele ce s'au petrecut la noi Românii de vre-o 30—40 anĭ încóce, a putut afla nesmintit, că marĭ înaintărĭ s'au făcut pe tóte terenele vieții nóstre publice. Astfel s'au zidit mai multe bisericĭ nouĕ, s'au regulat parochiile, s'au cualificat mulțime de preoțĭ tinerĭ, s'au ridicat mulțime de șcóle nouĕ, s'au regulat salarele învĕțătorescĭ și s'au cualificat mulțime de învĕțătorĭ tinerĭ, carĭ sunt tot atâția apostolĭ ai deșteptării nóstre naționale. Tot așa s'a deșteptat și cărturărimea nóstră dela sate, ér meseriașii și neguțătorii nóștri, pe cele mai multe locurĭ, sunt pe cale de-a reocupa locul cuprins de streinĭ.

Pe când însĕ pe tóte terenele vieții nóstre publice se puteau vedé semne pipăite de înaintare, pe atuncĭ pe terenul economic am fost rĕmașĭ mai îndĕrĕt, ba pe multe locurĭ chiar în amorțire, după cum ne pomenirăm dela moșii și strămoșii noștri.

Vĕḑênd acésta, o parte de fruntașĭ din comitatul Sibiiului au ridicat stégul, voind a întruni sub el pe toțĭ economii din țéră, dér, neprimind aprobare dela locurile mai înalte, au fost silițĭ a se mărgini singur numai la acest comitat.

Intre alte isprăvĭ comitetul a mijlocit dela ministerul de agricultură un soiŭ de vite mai bun de prăsilă, rassa galbină Pinegau, care s'a și învoit, trimițênd mai multe părechĭ de vite de prăsilă, cărĭ s'au vêndut apoi între membrii reuniunei, pe lângă plătirea acelora în decurs de trei anĭ, în rate anuale. Pentru ca acest soiŭ de vite, care e ceva mai gingaș la pășune ca cel ardelenesc, sĕ afle nutrețul de lipsă, comitetul a stăruit pe lângă membrii sĕi pentru cultura trifoiului, luțernei și a napilor. Comitetul a stăruit mai departe pentru înființarea esposițiunilor de vite, pentru cumpĕrarea de taurĭ de rassa Pinegau, pentru plantarea altoilor, altoitul pădureților și altele.

Despre cultura trifoiului presidentul arătă într'o altă vorbire a sa, că de vre-o 10—15 anĭ cultura trifoiului a luat la Sașĭ un avênt fórte mare. In comuna vecină săsécă Șelimbĕr, înainte de acésta cu 10 anĭ abia se cumpĕrau câte-va chilograme de sĕmînță de trifoiŭ, ér astăḑĭ se cumpĕră la trei carĕ de sĕmênță pe an.

De aci se vede, că trifoiul este mai de folos cu două părțĭ ca fênul, de aceea îi și cuprinde locul pretutindinea între plugarii harnicĭ. Presidentul arătă, cum un proprietar a nutrit jumĕtate din vite cu trifoiŭ uscat și jumĕtate cu fên și cele nutrite cu trifoiu au fost după câte-va lunĭ de două-orĭ mai grele, ca cele nutrite cu fên. După aceea celor nutrite cu trifoiŭ li-a dat numai pe jumĕtate atâta ca mai înainte și la câte-va lunĭ cântărindu-le, le-aŭ aflat tot așa de grele, ca și pe cele ce au mâncat de două orĭ atâta fên. Tóte acestea arată, că trifoiul este cel mai bun nutreț pentru vite, atât verde, cât și uscat.

Chiar și în modul de crescere și desvoltare trifoiul întrece fênul, căcĭ de pe un jugĕr de fênaț abia se fac câte trei carĕ de fên cu otavă cu tot, pe când trifoiŭ se póte face de două-orĭ atâta, adecă șése carĕ.

Trifoiul ar trebui cultivat tot-déuna după plante de sapă: cucuruz și cartofi, ar trebui arat și gunoit pămêntul încă de tómna, primăvara apoi ar trebui arat de nou și sĕmĕnat cu ovĕs, în care se sémână și sĕmênță de trifoiŭ, cam 12—14 chilograme pe un jugĕr. Sĕmênța de trifoiŭ fiind tare lunecósă, trebue amestecată cu tot atâta năsip mĕrunt, ca sĕ nu alunece din mână la sĕmĕnat.

Presidentul provocă apoi pe țĕranii de față, ca sĕ-șĭ arate și ei părerile în privința acésta. Bravul țĕran din comuna vecină Bungard, George Dordea, fost înainte și învĕțător și de present membru în comitetul reuniunei, arătă, că după cercările sale de mai mulțĭ anĭ, e mai bine sĕ semenĭ trifoiul primăvéra prin holde, decât în ogorul anume făcut de cu tómna, și sĕmênat apoi primăvara cu ovĕs și trifoiu.

Spre scopul acesta se ia sĕmênță de trifoiŭ amestecată cu năsip și se sémênă prin holde, începênd pe o brazdă și venind pe alta, făcênd tot la trei pașĭ anumite semne prin holdă, ca sĕ se pótă vedé până unde a căḑut sĕmênța. După-ce s'au secerat holdele, trifoiul începe a-se desvolta și a cresce tot mai bine, așa că încă în anul prim se póte cosi odată de două-orĭ, după cum e și pămêntul mai bun séu mai rĕu. In anul al doilea se lasă apoi miriștea respectivă ca trifoiște, și se póte cosi de câte trei patru-orĭ, după cum âmblă și timpul. In anul al treilea, décă n'a perit mult trifoiŭ, se mai póte lăsa de cósă, séu se póte ara pentru cultura altor plante.

Dordea a susținut mai departe, că țĕranii noștri ar face mai bine pe multe locurĭ, când s'ar cuprinde chiar și cu prăsirea sĕmênței de trifoiŭ, care e fórte scumpă, și de care se póte scóte de pe un jugĕr cam 1—$1^1/_2$ hectolitre. Sĕmênța de trifoiu e bine sĕ se scótă din a doua séu a treia cositură, care se lasă necosită, până ce se înegresc de tot florile trifoiului; atuncĭ se cosesce, se uscă bine, apoi se cară în șură, unde se îmblătesce. Pléva de trifoiŭ dă un nutremênt fórte bun pentru porcii de rudă peste iérnă, ér ogrinjii se mai pot întrebuința și ca nutreț pentru vite.

In sfîrșit Dordea a recomandat țĕranilor adunațĭ tăiatul nutrețelor mai marĭ, precum sunt paiele, și fênul, și amestecarea lor cu de cele mai mĕrunte, precum e pléva, otava și napii.

In privința prăsirei de prea multă sĕmênță de trifoiu, presidentul a combătut pe Dordea, ḑicênd, că cultivându-se prea mult trifoiu de sĕmênță s'ar sĕrăci pămêntul prea tare.

Ședința a durat până după șése óre, când am mers cu toții la o cină comună în casele părintelui Slavescu, unde am petrecut fórte bine.

Raportorul economic.

„Claustrul“ lui Pasteur.

După ce întrégа Franciă îi făcŭ mai sĕptĕmânile trecute acestuĭ renumit învĕțat o îmormêntare démnă de un învĕțat, acum pressa francesă se ocupă fórte mult cu sórtea, care va fi destinată lucrărilor acestui savant.

Probabil, că continuarea lucrărilor acestui învĕțat și studiarea mai departe a mijlócelor pentru vindecarea morburilor, carĭ până acum se credeau ca incurabile, sunt asigurate prin iubirea de sciință, pe care Pasteur a sciut'o sădi în școlarii sĕi.

Institutul lui Pasteur sémănă întru tóte unui Claustru, nu dór în privința architecticĕ, ci în privința modului de viéță a celor ce vețuesc acolo. Toțĭ discipulii învĕțatului Pasteur, carĭ lucră în acel institut, sémănă unul altuia, precum sémănă între sine călugării unei mănăstirĭ.

Toțĭ pórtă barbă ascuțită, toțĭ renunță la lucrurile lumescĭ, și cu toțĭ trăesc fórte modest și cea mai mare parte din averea lor o dau pentru Institut; cu toții lucră neobosițĭ în laboratoriul lor, fără a se cugeta la alt ceva, decât numai la aceea la ce s'au dedicat.

Se póte ḑice întru adevĕr, că Pasteur nu a întemeiat un Institut, ci un ordin de călugărĭ orĭ misionarĭ, și acei carĭ voesc sĕ fiă primițĭ, trebue sĕ renunțe la deșertăciunile lumescĭ și sĕ lucre cu o mare diligință în laboratorul lor, ca sĕ inventeze cele mai bune mijlóce de vindecare pentru locuitorii țĕrilor cercetate de ciumă, séu coleră séu de frigurile galbine.

Învĕțăceii lui Pasteur lucră mai mult pentru renumele „claustrului“ decât pentru renumele lor. Aci nu se cunósce nicĭ invidia, nicĭ jalusia, nicĭ rivalitatea, ceea ce rar lipsesce la ómenii cu sciință. Banii nu mult valoréză la ei. Subdirectorul institutului, D-l *Duclaux*, din salarul lui de 4000 francĭ, dă 1000 de francĭ pentru refectoriu Institutului. Roux, inventatorul serului animalic, a avut un salar de 7000 francĭ, ér acum are unul de 10,000 francĭ, și din aceștĭ 10,000 dă 3000 francĭ pentru fondul Institutului.

De familia scientifică fondată de Pasteur aparțin: *un technic escelent, ca Roux*, un scrutător genial ca *Mecinikov*, bactereologĭ probațĭ ca *Chantemasse, Nokard și Charin*, ómenĭ neînfricațĭ ca *Jersin*, care s'a întors de curênd din China, unde a studiat pestilența, si acum va merge la Madagascar, ca acolo sĕ se ocupe cu studiul despre frigurĭ; ca și *Calmette*, care de mult timp se ocupă, cu vaccinarea contra veninului de șerpe; cum este *Nicolle*, care e conducĕtorul laboratorului higienic din Constantinopol ce e menit de-a închide calea colerei spre vest.

Precum se vede, Pasteur a renumit nu numai prin descoperirile lui cele marĭ, care le făcŭ el însușĭ, ci e renumit și prin aceea, cum a sciut el sĕ-șĭ învețe și educe pe discipulii sĕi.

Călindarul Plugarului pe a. 1896.

In editura tipografiei „A. Mureșianu“ din Brașov a eșit de sub tipar „*Călindarul plugarului pe anul visect 1896*“, redactat de d-l Ión *Georgescu*. Décă în cei trei anĭ dela început acest călindar a ajuns sĕ fiă cunoscut ca unul dintre cele mai alese, mai bogate și mai eftine călindare românescĭ dela noi, cu atât mai bine primit are sĕ fiă acum, când intră în anul al patru-lea, fiind întocmit și mai cu îngrijire ca până acum. Cuprinde mulțime de povețe și scrierĭ din cele mai alese și mai necesare pentru trebuințele economului român, aducênd și frumóse glume și scrierĭ de petrecere. Têrgurile, competințele de timbre și taxe se cuprind în acest călindar corese și îndreptate, mai pe larg și mai acurat ca orĭ unde.

Pe pagina primă se află portretul bine reușit al marelui învĕțat român Timoteiu Cipariu. Urméză apoi regentul anului 1896, începutul anutimpurilor, sĕrbătorile și alte ḑile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marĭ, posturile, deslegarea postului și alte multe. Apoi cronologia anului 1896, însemnarea ḑilelor de peste an, la carĭ sunt adause evangeliile, ce sunt a-se ceti în fiă-care Dumineca, cum și însemnarea órelor și a minutelor, când rĕsare și apune sórele, ér pe de marginĭ povețe despre ceea ce are sĕ facă plugarul în fiă-care ună, fiind adausă la urmă și câte-o fóiă albă pentru însemnărĭ etc.

Urméză biografia lui Timoteiu Cipariu, Genealogia domnitorilor din Europa, Mĕsurile de lungimĭ și greutate, Banii noi și vechĭ, Competințe de timbre și taxe cu un lung estras alfabetic din fóia oficială, în care se arată, ce timbru este a-se pune pe fiă-care hârtiă; Taxele postale și telegrafice; Cât timp pórtă animalele de casă; Timpul încolțirei și crescerei sĕmĕnăturilor; Greutatea de mijloc a bucatelor; Têrgurile din Ardél, Banat, Țéra ungurésca și Bucovina.

Urméză partea literară cu o întroducere de Ioan Georgescu. Aci aflăm frumósa scriere „Pietrile Dómnei“, de „Carmen Sylva“ (Regina României); Plugșorul, colindă din colecțiunea Alexandri; La Solferino devale, schiță dintr'o escursiune de I. C. Panțu; Tot la cârciumă, poesiă de T. D. Speranția.

In partea economică și higienică: Socotéla în economiă; Buruenile veninóse; Lucrul câmpului; Gunoitul pomilor; Plante vindecătóre de bóle; Alte leacurĭ de casă; Laptele; Bólele cailor; Gâlcile porcilor. In partea din urmă vin mulțime de povețe, felurite scrierĭ instructive și de petrecere, mai multe glume bine alese, și apoi vre-o 40 pagine de anunțurĭ.

Și numai din cuprinsul arătat aci pe scurt se vede, că „Călindarul Plugarului“ pe anul 1896 e întru tóte întocmit pentru trebuințele poporului nostru. Forma frumósă, hârtia bună, tiparul curat și mai îndesat ca în anii trecuțĭ. De vênḑare la Tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov. Prețul numai 25 cr. și alțĭ 5 cr. pentru trimiul cu posta. După 10 esemplare comandate de-odată: *unul gratis;* pentru vênḑĕtorĭ se dă rabatul cuvenit.

MULTE ȘI DE TOATE.

Furnicĭ călărĭ.

Renumitul esplorator Adolf Bastian, in ostul Asiei a făcut o descoperire, care a pus în uimire și pe cei mai învĕțațĭ specialiștĭ. Mult timp n'a fost creḑută descoperirea, până când în fine ea a fost întărită și de un învĕțat. Anume Carol Meissen scrie în ḑiarul „Humbold“ următórele în privința acésta:

In Siam se află un fel de furnicĭ surĭĭ, carĭ trăesc cu deosebire pe lângă locurile apătóse, unde adese-orĭ se pot vedé în șirurĭ lungĭ și marĭ, mergênd spre a-șĭ căuta cele de lipsă pentru traiu. Ele se nutresc cu materii de origine animalică.

Aceste furnicĭ sémĕnă cevașĭ cu furnicile de pădure, ce se află pe la noi, dér sunt numai pe jumĕtate așa de marĭ.

Printre șirurile de furnicĭ, la o anumită depărtare, merg nisce animale mai marĭ, carĭ în privința mărimei sunt față cu micele furnicĭ, ca și nisce elefanțĭ. Acestea au un cap mare și negru sclipicios, mai mare ca întreg trupul, și pe spatele lor călăresce câte una dintre micele furnicĭ. Din când în când călărețul animal se mișcă mai tare; el străbate printre șirurile de furnicĭ călĕtóre, și fuge ca turbat cu călărețul sĕu, apoi érășĭ se întórce în șirul celorlalte furnicĭ.

Faptul acesta deosebit nu se póte alt-cum esplica, decât așa, că furnicile după cum se scrie, au oștirĭ disciplinate și un corp de polițiștĭ. De aci se póte presupune, că micul călĕreț e un general de furnicĭ, care la inspecționarea trupelor se folosesce de un animal de călărit; séu că călăreții de pe lângă mulțimea de infanteriă suplinesc locul cavaleriei.

*

Numĕrul 13.

Nu de mult povestì renumitul *Sardou* următórele:

— „Nu încape nicĭ o îndoială, că numĕrul trei-spre-ḑece e un numer nenorocos. Eu îmĭ aduc bine aminte, că în anul 1843 mâncam la o mésă cu Iules *Durand* și cu alțĭ amicĭ de ai meĭ. La mésă observà amicul meu Durand, că noĭ de toțĭ eram 13. El atuncĭ devenì palid ca mórtea și ḑise: acésta însemnă mórtea mea.

— „Și așa-déră?

— „Și ierĭ a rĕposat amicul meu,“ ḑise Sardou.

— „Da, înse ce are acésta de-a face?“

— „D-ta încă nu pricepĭ nimic“, replică Sardou cu tótă seriositatea. „Eu ḑiseiŭ, că incidentul amintit s'a petrecut în anul 1843! Așa-déră inainte de acésta cu 52 de anĭ.“

— „Și ce însémnă 52?“

— „De 4 orĭ 13!“ rĕspunse Sardou.

*

Incurcăturĭ bănesci ale Regelui Serbiei.

Regina Natalia se va duce în curênd în Crimeea spre a visita pe mătușa sa, principesa Moruzzi. După cum se susține, cu ocasiunea acésta Natalia îșĭ va vinde proprietatea sa din Crimeea, care prețuesce maĭ multe milióne, și suma acésta o va depune la o bancă din Paris, până când regele Alexandru se va însura. După cununiă regele va primi acéstă sumă de banĭ dela mamă sa.

In cercurile bine informate se ḑice, că Natalia, când a fost maĭ în urmă la Paris, a dat regelui Alexandru 100.000 francĭ, căcĭ regele Alexandru a declarat mameĭ sale, că toțĭ banii sĕĭ proprii — cam vre-o 150.000 francĭ, ce i-au fost economisațĭ de regențĭ pe când el era minor — Milan i-a luat cu forța, când l'a întêlnit la Paris și cu acea ocasiune l'a și insultat.

Milan prin fapta acésta nevrednică a pus pe tînĕrul rege în așa încurcăturĭ bănești, încât Alexandru a fost constrins sĕ suspenseze prânḑurile de curte obicĭnuite, spre cea mai mare părere de rĕu a miniștrilor și a diplomaților.

Natalia a mai rĕscumpĕrat în Paris tóte tacâmurile de aur și de argint, carĭ au rĕmas încă dela domnitorii sêrbescĭ Miloș și Mihaiu, și pe carĭ Milan le-a zalogit la Paris. Maĭ multe alte prețióse lucrurĭ familiare s'au pierdut, din causă, că Milan a uitat pe unde le-a depus amanet (zălog).

Literatură.

A apărut în Tipografia A. Mureșianu din Brașov: **Gramatica Limbeĭ românesci** (*Fonetică și Ortografiă. Etimologie. Sintacsă. Stil.*) întocmită în două cursurĭ concentrice pentru școlele poporale de **Ion Dariu**; *Cursul II* pentru *anul al 5-lea și al 6-lea de școlă*, pentru școla de repetițiune, de adulțĭ, școle civile etc. *Editura autorului*. Recomandăm acéstă carte atențiunei deosebite a d-lor invĕțatorĭ. Se póte procura dela autor cu prețul de 30 cr.

*

A apărut în editura librăriei **Carol Müller**. *Un an de luptă*, de *A. Vlahuța* 248 paginĭ prețul Lei 2.50. Apoi din Biblioteca pentru toțĭ Nr. 22: *Xavier de Maistre*, *„Călĕtoria împrejurul odăei mele“* unul din opurile cele mai vestite ale literaturei francese. Volumul viitor al Bibliotecei pentru toțĭ cuprinde: *Ioan Popovicĭ-Bănățeanu*: *„Din viața meseriașilor“*. Novele ale unui talentat scriitor bănățean și unul din numerile cele mai frumóse și interesante ale Bibliotecei pentru toțĭ.

Călendarul sĕptĕmanei.

NOEMVRE are 30 ḑile. BRUMRA.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	19 S. păr. Avdia și V.	1 Dec. Eligiu
Lunĭ	20 † C. p. Greg. Dec.	2 Aurelia
Marțĭ	21 † Intr. înbiserică	3 Franz. Xaver
Mer.	22 S. apost. Filimon	4 Borbara
Joi,	23 S. pr. Amfilochiu	5 Sava
Vin.	24 S. p. Clem. pp.	6 Nicolau
Sâm.	25 † S. m. Ecatarina	7 Ambrosiu

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 27 Noemvre n. 1895.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănățenesc	80	6 85	7.—
Grâu dela Tisa	80	6.90	7.05
Grâu de Pesta	80	6.85	7.—
Grâu de Alba-regala	80	6.85	7.
Grâu de Bácska	80	6.95	7.10
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Sĕminţe vechi ori nouĕ	soiul	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilg. dela	până
Sĕcară		70—72	6 35	6.40
Orz	nutreț	60—62	5.—	5 20
Orz	de vinars	62.64	5.50	6 30
Orz	de bere	64.66	6.80	8.—
Ovĕs		39.41	6.10	6.50
Cucuruz	bănăț.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	78	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirișcă	„	—	—.—	—.—

Prețul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Luțerna ungur.	38 —	48 —
—	transilvană	35.—	41
—	bănățénă	32 —	36 —
„	roșia	36.—	43.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—	.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	59 50	60.—
„	dela țéră	—.—	—.—
Slănină	sventată	54.—	54.50
„	afumată	58.50	59.50
Sĕu		—.	—.—
Prune	din Bosnia în bute	15.50	16.—
„	din Serbia în sacĭ	14.50	14.75
Lictar	slavon nou	17.25	17.50
„	bănățenesc	—.—	.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	unguresci		
„	sêrbescĭ		
Miere	bruta	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.
Spirt	brut	—.—	—.—
„	Drojdințe de spirt	—.—	—.—

Prețurile cerealeor din piața Brașov.

Din 29 Noevmvre st. n. 1895

Mesura seu greutatea	Calitatea.	Valuta a triacă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	70
„	Grâu mijlociu	5	20
„	Grâu mai slab	4	80
„	Grâu mestecat	3	70
„	Sĕcară frumósă	3	60
„	Sĕcară mijlociă	3	20
„	Orz frumos	3	50
„	Orz mijlociu	3	10
„	Ovĕs frumos	2	20
„	Ovĕs mijlociu	—	—
„	Cucuruz	3	40
„	Mălaiu	3	80
„	Mazĕre	5	80
„	Linte	7	50
„	Fasole	4	80
„	Sĕmênță de in	9	—
„	Sĕmênța de cânepă	4	—
„	Cartofi	—	70
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	44
	Carnea de porc	—	48
	Carnea de berbece	—	24
	Sĕu de vită próspĕt	21	—
100 kil.	Sĕu de vită topit	32	—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 25 Nov. de 2,831 capete, la 26 Nov. au intrat 180.— capete și au eșit 295, rĕmânênd la 27 Nov. un numĕr de 2,716 capete.

Se notéză marfa: unguréscă veche grea dela —.— cr. până la —.— cr. marfă unguréscă tineră grea dela —.— cr. până la —.— cr., de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Marfă țĕrănéscă grea dela —.— până la —.— cr. de mijloc dela —.— cr. până la —— cr. ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Marfă sêrbéscă, grea dela 55.— cr. până la 56 — cr. Transito, mijlociă grea dela 55.— cr. până la 56.— cr. transito ușóră dela 54.— cr. până la 55.— cr.

Bursa de Bucuresc

din 26 Noemvre n. 1895.

Valori	Do-bênda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct	100 —
Renta amortisabilă . . .	5%	„ „	97.$^3/_4$
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.-Iul.	99 $^1/_8$
„ „ din 1893	5%	„ „	98.$^1/_8$
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	98.$^1/_2$
„ „ (Impr. de 32. $^1/_2$ mil.	4%	Ian.-Iulie	86.$^5/_8$
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	86.$^7/_8$
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	87.—
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	86.$^7/_8$
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	86 $^7/_8$
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	100
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	280.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	94.—
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	— —
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	95 —
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	92 $^7/_8$
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	101 —
„ „ „ „	5%	„ „	88 —
„ „ „ Iașĭ . .	5%	„ „	80.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	. .
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	.—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	într. v.	1550.
Banca agricolă	500	150 v.	200.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	391.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	403.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	320.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	171.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	105.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	[illegible]	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 „	100	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	20	„ „	—.—
20 francĭ aur			20 20

SCOMPTURĬ:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	4$^1/_2$%
Casa de Depunerĭ	5$^1/_2$	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	5%	Elveția	3$^1/_2$%

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.10
Renta de coróne ung. 4% . . .	98.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4$^1/_2$% .	123.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4$^1/_2$%	100.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	119.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	96.45
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	—.—
Imprum. ung. cu premii	154.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	140.50
Renta de hârtie austr.	99 70
Renta de argint austr.	99.80
Renta de aur austr.	120.95
Losurĭ din 860	148.—
Acții de ale Băncei austro ungară.	1017.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	439.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	370.50
Napoleondorĭ.	9.60$^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.05
London vista	121.—
Paris vista	47 97$^1/_2$
Rente de coróne austr. 4%. . .	99.75
Note italiene.	44.80

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Noemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.52
Argint roman.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	128.$^1/_2$	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.—

Cursul losurilor private

din 27 Noemvre 1895

	Cump.	Vênd.
Basilica . . .	7.40	7.60
Credit	196 —	198.—
Clary 40 fl. m. c. . .	55.—	56.—
Navig. pe Dunăre . .	—.—	140 —
Insbruck	27.—	28 —
Krakau	27.—	27.50
Laibach	23.	23.80
Buda	60 25	60.50
Palffy	56 75	57.75
Crucea roșie austr. .	17 50	18.—
dto ung. . .	10 30	10.90
dto ital. . .	13.25	13.—
Rudolf . . .	23 —	24.—
Salm	68.50	69.—
Salzburg	26.50	27.50
St. Genois . . .	70 50	71 —
Stanislau	42 75	46.
Trieitine 4$^1/_2$% 100 m. c.	—.—	150.25
dto 5% 50 .	—.—	72.25
Waldstein . . .	53.—	55 —
Sêrbescĭ 3% . . .	33 75	34.75
dto de 10 francĭ	— —	—.—
Banca h. ung. 4%	125 20	126.—

Proprietar: **Dr Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.